

Generální ředitelství
Dobrovského 1278/25 | 170 00 Praha 7 | Tel.: 950 180 111

Úřad práce ČR

Č. j.: UPCR-2024/27776-20000200

**ZPRÁVA O KONTROLNÍ ČINNOSTI ÚŘADU PRÁCE ČESKÉ
REPUBLIKY V ROCE 2023**

ÚVOD

Úřad práce České republiky (dále jen „Úřad práce ČR“) je správním úřadem s celostátní působností, v němž působí generální ředitelství, krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajské pobočky“), jejichž součástí jsou kontaktní pracoviště.

Povinnost vykonávat kontrolní činnost je obecně uložena generálnímu ředitelství, krajským pobočkám a kontaktním pracovištím Úřadu práce ČR zákonem č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Oprávnění k výkonu kontrolní činnosti generálním ředitelstvím a krajskými pobočkami, potažmo kontaktními pracovišti, vyplývá ze zvláštních právních předpisů, a to konkrétně ze:

- zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“),
- zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“),
- zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“),
- zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“),
- zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně dětí“),
- zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“).

Proces vlastního výkonu kontrolní činnosti se řídí zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákonem o finanční kontrole.

Kontrolní činnost je pak zakotvena v Organizačním řádu Úřadu práce České republiky a vlastní postupy jsou podrobně rozpracovány dalšími vnitřními předpisy, a to směrnicí generálního ředitele č. 2/2022 Kontrolní činnost v podmínkách Úřadu práce České republiky a rozhodnutím generálního ředitele Úřadu práce České republiky č. 20/2014 Postup KrP a KoP ÚP ČR při kontrolách vzniklého přeplatku na

odvodu do SR při plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, v aktuálním znění.

Touto zprávou je vyhodnocena kontrolní činnost, jako jedna z činností, která byla v roce 2023 realizována na úrovni generálního ředitelství, 14 krajských poboček a jejich kontaktních pracovišť. Jedná se o kontrolní činnost, která je vykonávána navenek jako součást kontrolního systému, k jehož zabezpečení je Úřad práce ČR jako správní úřad kompetentní.

Kontrolní činnost ve sledovaném období byla realizována v souladu se schválenými Plány kontrolní činnosti Úřadu práce ČR na rok 2023 pro I. a II. pololetí, které byly sestaveny na základě plánů kontrol jednotlivých krajských poboček, jimi řízených kontaktních pracovišť a generálního ředitelství, a které byly aktuálně doplňovány a upřesňovány na základě potřeb:

- vyplývajících ze situace na trhu práce,
- jednotlivých kontrolovaných oblastí,

a dle podmínek pro výkon kontrolní a inspekční činnosti.

KONTROLNÍ ČINNOST A JEJÍ ZAMĚŘENÍ

Kontroly byly realizovány nejenom na základě plánů kontrolní činnosti, ale i na základě podnětů doručených Úřadu práce ČR zvenčí. V roce 2023 bylo Úřadem práce ČR vykonáno celkem **8 761** kontrol (*Tabulka č. 1, Tabulka č. 2, Graf č. 2 a Graf č. 3*).

V první řadě byla kontrolní činnost zaměřena, tak jak vyplývá ze zákona o finanční kontrole, na využívání finančních prostředků poskytnutých na realizaci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen „APZ“) a dalších forem podpory zaměstnanosti podle zákona o zaměstnanosti, kterými jsou vytvoření pracovních míst pro osoby zdravotně postižené (dále jen „OZP“), částečná úhrada provozních nákladů pracovního místa OZP, podpora zaměstnávání OZP (ustanovení § 78a zákona o zaměstnanosti) a v neposlední řadě byla předmětem kontroly nejen oblast realizovaných nových nástrojů APZ podporujících zaměstnanost, ale i cílený program podpory v nezaměstnanosti „Antivirus“.

Předmětem kontrol bylo i čerpání finančních prostředků určených na realizaci projektů spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu.

Tyto kontroly byly zaměřeny na hospodaření s veřejnými prostředky, zejména při vynakládání veřejných výdajů s tím, zda je dodržen příslušným právním předpisem vymezený účel a kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti. Úřad práce ČR jako poskytovatel veřejné finanční podpory, kterou je oprávněn podle zvláštních právních předpisů poskytovat, vykonává veřejnosprávní kontrolu u žadatelů nebo příjemců této podpory, a to před jejím poskytnutím, v průběhu jejího použití nebo po jejím použití a vyúčtování.

Další kontrolní činnost byla zaměřena na kontrolu dodržování zákona o zaměstnanosti, podle kterého je krajská pobočka Úřadu práce ČR oprávněná kontrolovat výši průměrného měsíčního čistého výdělku, a to v rozsahu potřebném pro stanovení výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci, útvary trhu práce kontaktních pracovišť dále vykonaly kontroly uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce (ustanovení § 78 zákona o zaměstnanosti).

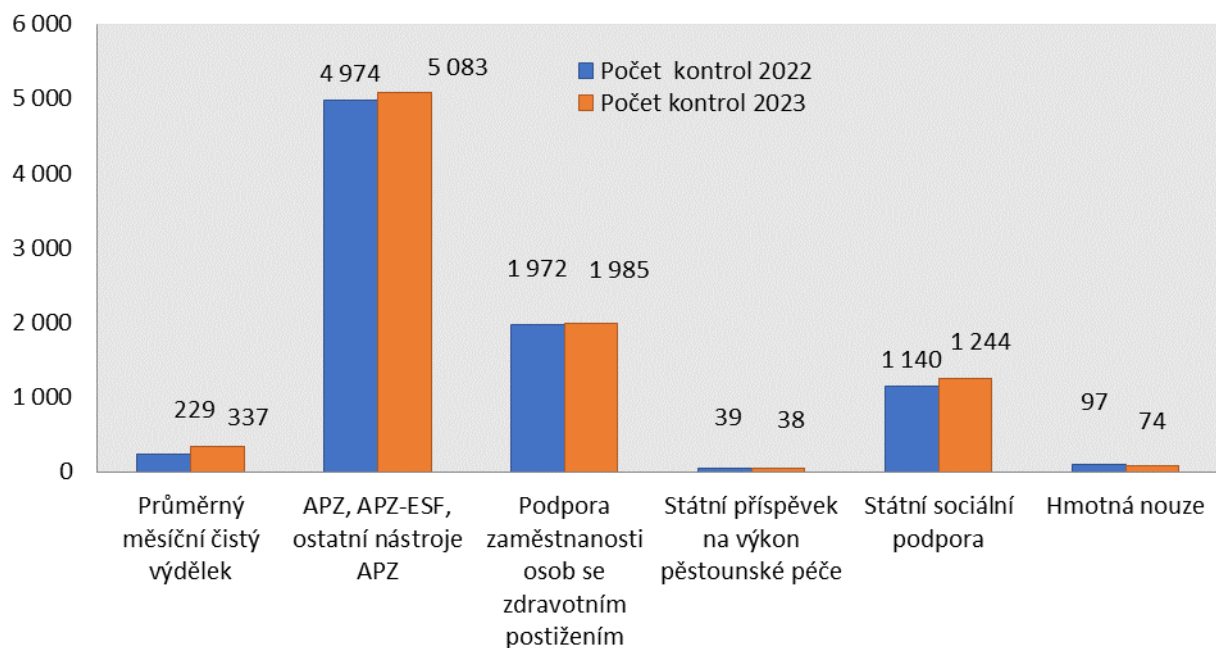
V neposlední řadě byly realizovány kontroly na úseku nepojistných sociálních dávek zaměřené na dodržování zákona o státní sociální podpoře, zákona o pomoci v hmotné nouzi, stejně tak bylo zajištěno provádění inspekcí sociálně-právní ochrany dětí a kontroly zaměřené na využívání příspěvku na péči dle zákona o sociálních službách.

Celkový počet kontrol vykonaných Úřadem práce ČR v roce 2023 z hlediska jednotlivých kontrolovaných oblastí (srovnání s rokem 2022)

Kontrola	Počet 2022	Počet 2023
Průměrný měsíční čistý výdělek	229	337
APZ, APZ-ESF, ostatní nástroje APZ	4 974	5 083
Podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením a §§ 78 a 78a	1 972	1 985
Státní příspěvek na výkon pěstounské péče	39	38
Státní sociální podpora	1 140	1 244
Hmotná nouze	97	74
Celkem	8 451	8 761

Tab. č. 1

Porovnání provedení kontrol v roce 2023 s rokem 2022

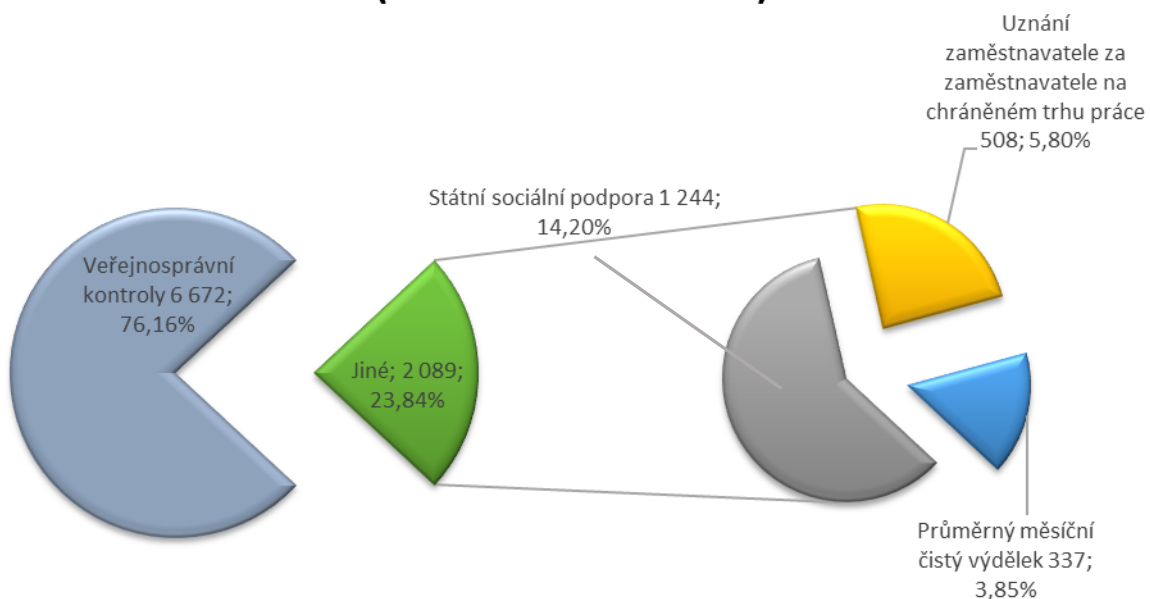
Graf č. 1

Celkový počet kontrol vykonaných Úřadem práce ČR v roce 2023 z hlediska jednotlivých právních předpisů

Kontrola	Počet			
Veřejnosprávní kontrola	6 672			
Ostatní	2 089	Z toho:	Státní sociální podpora	1 244
			Průměrný měsíční čistý výdělek	337
			Uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce	508
Celkem	8 761			

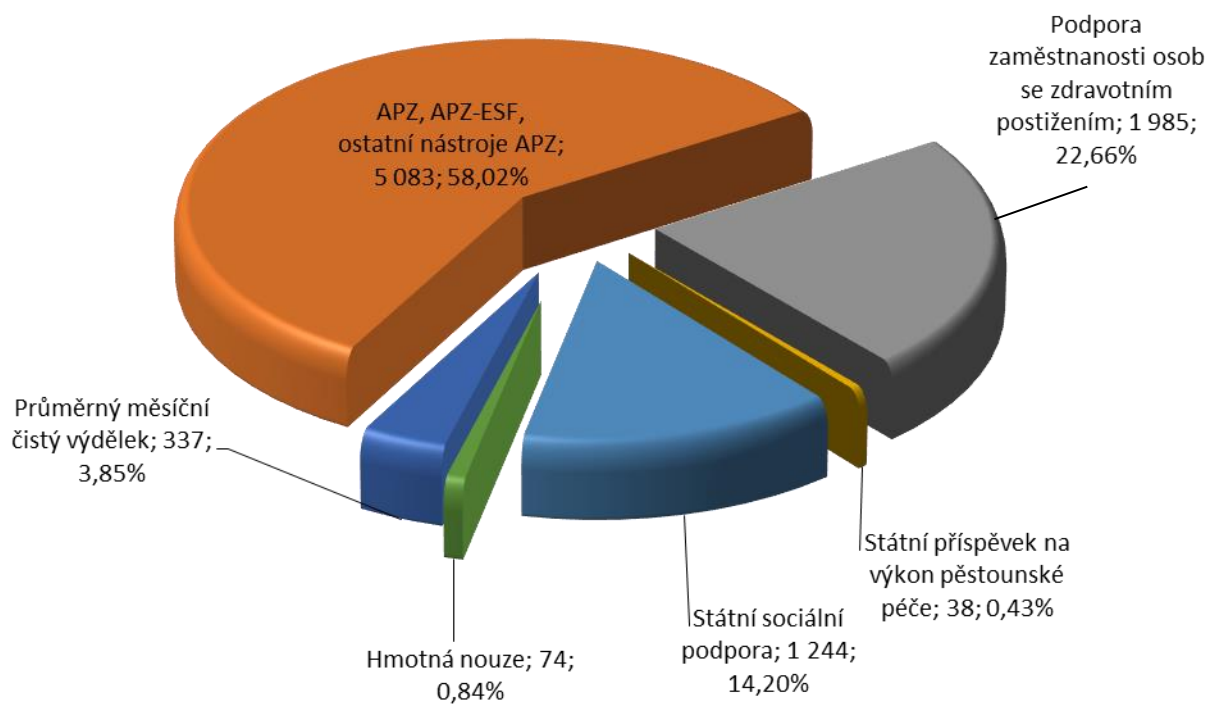
Tab. č. 2

Celkový počet kontrol vykonaných Úřadem práce ČR v roce 2023 z hlediska jednotlivých právních předpisů (celkem 8 761 kontrol)

Graf č. 2

Kontroly vykonané Úřadem práce ČR v roce 2023 (celkem 8 761 kontrol)

Graf č. 3

VÝKON KONTROLNÍ ČINNOSTI

1. Kontroly vykonané dle zákona o finanční kontrole

Generální ředitelství

Kontrolní činnost na úrovni generálního ředitelství Oddělením kontrolním Odboru kontrolně právního se zaměřením na dodržování pětileté udržitelnosti nových pracovních míst a dodržení podmínek dohod uzavřených mezi poskytovatelem veřejné finanční podpory a příjemci investičních pobídek poskytnutých podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, bylo v roce 2023 provedeno celkem 18 kontrol.

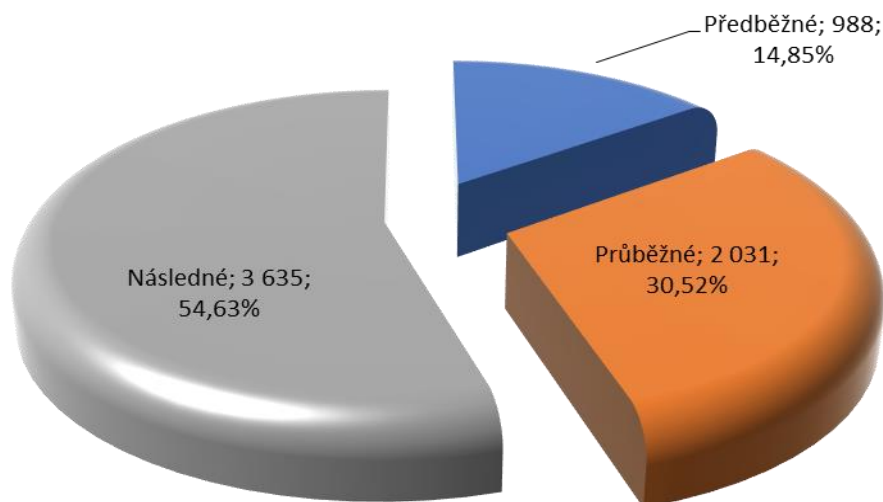
Krajské pobočky a vybraná kontaktní pracoviště

Kontrolní činnost na úrovni krajských poboček Úřadu práce ČR byla realizována příslušnými věcnými útvary a odděleními specializovaných kontrol dle zákona o finanční kontrole. Věcné útvary krajských poboček Úřadu práce ČR, respektive věcné útvary vybraných kontaktních pracovišť, vykonávaly předběžné a průběžné veřejnosprávní kontroly u příjemců veřejné finanční podpory a oddělení specializovaných kontrol, pak následné veřejnosprávní kontroly u příjemců veřejné finanční podpory.

Celkem bylo ve sledovaném období dle zákona o finanční kontrole provedeno z úrovně krajských poboček **6 654** veřejnosprávních kontrol u příjemců veřejné finanční podpory (*Graf č. 4 a Graf č. 5*).

Z celkového počtu vykonaných veřejnosprávních kontrol bylo **988** (14,85 %) kontrol předběžných, **2 031** (30,52 %) kontrol průběžných a **3 635** (54,63 %) kontrol následných.

**Veřejnosprávní kontroly vykonané krajskými pobočkami
Úřadu práce ČR
(celkem 6 654 kontrol)**

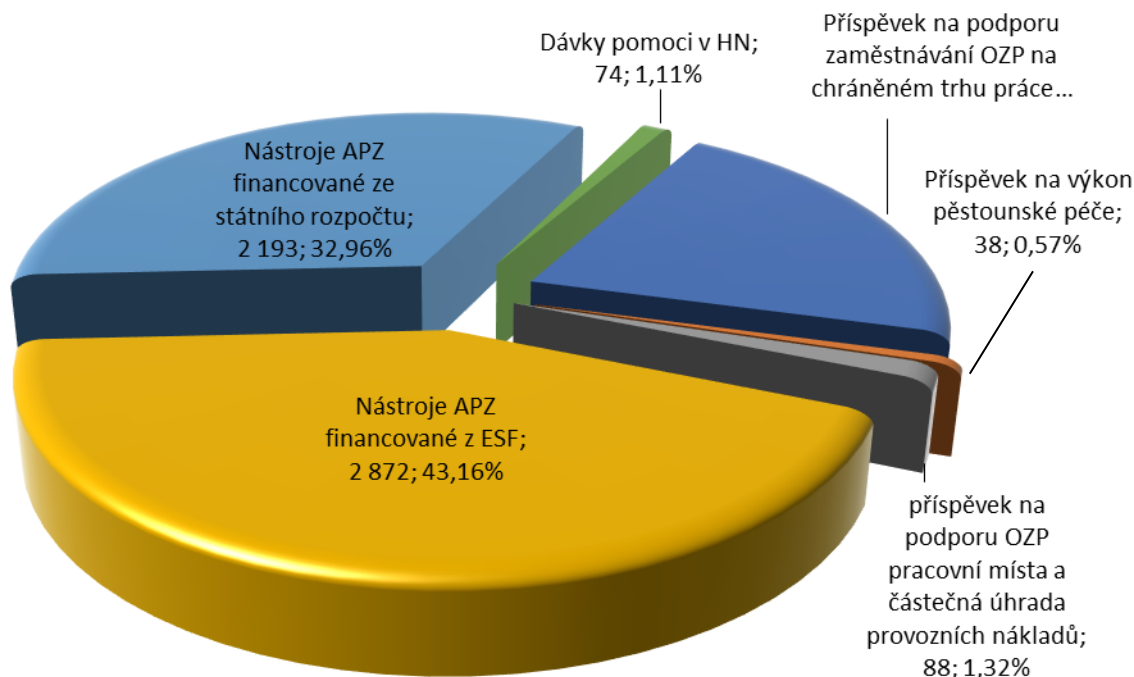
Graf č. 4

Z celkového počtu vykonaných veřejnosprávních kontrol bylo **2 193** (32,96 %) kontrol zaměřeno na dodržování dohod uzavřených v rámci aktivní politiky zaměstnanosti financovaných z prostředků státního (pouze národního) rozpočtu, dalších **2 872** (43,16 %) kontrol bylo vykonáno u příjemců veřejné finanční podpory, resp. finančních prostředků určených na realizaci projektů financovaných z Evropského sociálního fondu.

Krajské pobočky Úřadu práce ČR dále provedly **1 389** (20,87 %) veřejnosprávních kontrol v souvislosti s poskytováním příspěvku na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce podle ustanovení § 78a zákona o zaměstnanosti a **88** (1,32 % z celkového počtu kontrol) kontrol zaměřených na čerpání veřejné finanční podpory na vytvoření pracovních míst pro OZP a částečnou úhradu provozních nákladů pracovních míst pro OZP.

Krajské pobočky Úřadu práce ČR dále provedly **38** (0,57 %) veřejnosprávních kontrol u příjemců státního příspěvku na výkon pěstounské péče a **74** (1,11 %) veřejnosprávních kontrol u subjektů poskytujících podklady pro poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi.

**Veřejnosprávní kontroly vykonané krajskými pobočkami
Úřadu práce ČR
(celkem 6 654 kontrol)**

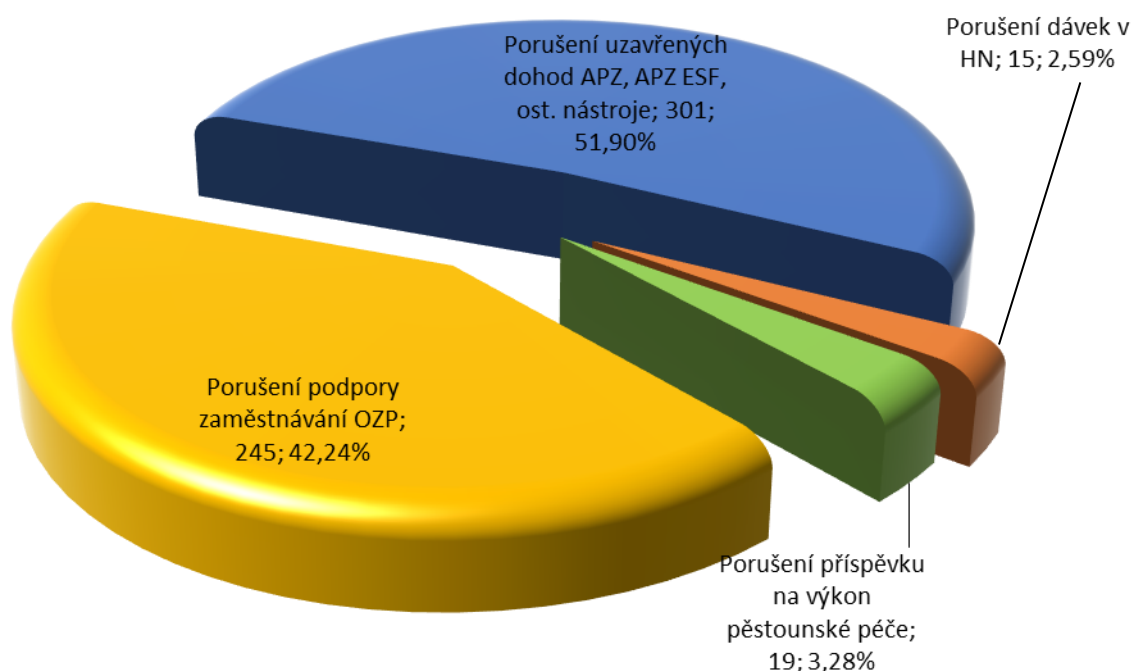
Graf č. 5

V rámci vykonaných veřejnosprávních kontrol bylo krajskými pobočkami Úřadu práce ČR, respektive jejich kontaktními pracovišti zjištěno **301** porušení uzavřených dohod APZ a dalších forem podpory zaměstnanosti a **245** porušení bylo zjištěno v souvislosti s kontrolou podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Při kontrole využívání státního příspěvku na výkon péčovské péče při vykonání **38** veřejnosprávních kontrol byla zjištěna porušení v počtu **19** případů a při veřejnosprávní kontrole u subjektů poskytujících podklady pro poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi bylo zjištěno porušení v **15** případech při vykonání **74** veřejnosprávních kontrol.

Celkem tedy při výkonu veřejnosprávních kontrol bylo Úřadem práce ČR zjištěno porušení v celkovém počtu **580** případů (Graf č. 6).

Porušení při veřejnosprávních kontrolách vykonanými krajskými pobočkami Úřadu práce ČR (celkem 580 porušení z 6 654 kontrol)

Graf č. 6

Nejčastější zjištění při výkonu veřejnosprávních kontrol:

Ve většině případů se tato zjištění opakují a kontroloři se s nimi setkávají v každém sledovaném období. Nejčastěji pak:

- na úseku aktivní politiky zaměstnanosti příjemci veřejné finanční podpory hradili odvody na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění v rozporu s uzavřenými dohodami (veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa vyhrazená) a stejně tak hradili i mzdy v rozporu s uzavřenými dohodami, tj. až po poskytnutí příspěvku Úřadem práce ČR,
- na úseku podpory zaměstnávání OZP dle ustanovení § 78a zákona o zaměstnanosti – pozdní odvody pojistného nebo pozdní vyplacení mzdy a nesprávné stanovování pojistného na veřejné zdravotní pojištění.

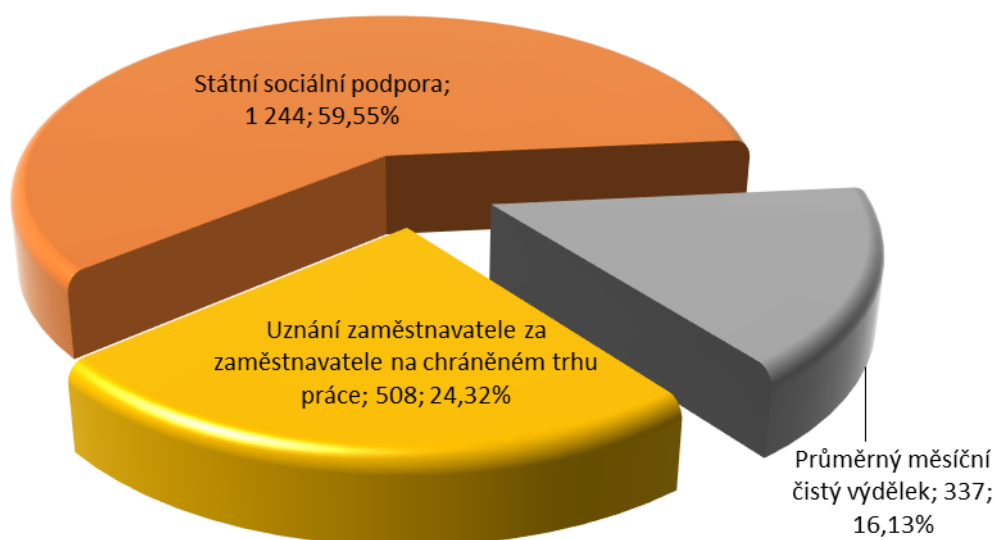
2. Ostatní kontroly

Krajské pobočky a kontaktní pracoviště

Pravomoc vykonávat ostatní kontrolní činnost mají v souladu s příslušnými právními předpisy pouze krajské pobočky Úřadu práce ČR, potažmo jejich kontaktní pracoviště. Celkem bylo vykonáno **2 089** kontrol (*Graf č. 7*).

Z celkového počtu ostatních kontrol se oddělení specializovaných kontrol krajských poboček Úřadu práce ČR zaměřila na dodržování zákona o zaměstnanosti, podle kterého je krajská pobočka Úřadu práce ČR oprávněna kontrolovat výši průměrného měsíčního čistého výdělku, a to pro účely stanovení výše podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci; v této oblasti provedla ve sledovaném období oddělení specializovaných kontrol krajských poboček Úřadu práce ČR celkem **337** kontrol. Z celkového počtu ostatních kontrol bylo zaměřeno na dodržování zákona o státní sociální podpoře **1 244** kontrolních akcí, na dodržování dohod o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce (ustanovení § 78 zákona o zaměstnanosti) bylo provedeno **508** kontrol.

**Ostatní kontroly vykonané krajskými pobočkami Úřadu práce ČR
(celkem 2 089 kontrol)**

Graf č. 7

Na základě provedené kontrolní činnosti v rámci veřejnosprávních kontrol a ostatní kontrolní činnosti byla Úřadem práce ČR zjištěna týkající se ostatních správních orgánů **předána** k dalšímu řízení:

- ve **342** případech místně příslušným finančním úřadům,
- ve **100** případech Státnímu úřadu inspekce práce, respektive oblastním inspektorátům práce.

Kontrolní činnost lze hodnotit jako přínosnou aktivitu Úřadu práce ČR, jenž je důležitým nástrojem, který by měl být chápán nejenom jako restriktivní nástroj státní správy, ale i jako preventivní a výchovný prostředek, jehož úkolem je eliminovat porušování příslušných právních předpisů.

3. Vnitřní kontroly

Vnitřní kontrolní činnost je vykonávána z úrovně jednotlivých útvarů generálního ředitelství v rámci metodického řízení příslušných útvarů krajských poboček a kontaktních pracovišť, a z krajských poboček v rámci metodického řízení příslušných útvarů kontaktních pracovišť. V roce 2023 bylo celkem v Úřadu práce ČR vykonáno **7 180** vnitřních kontrol, z toho **2 312** (32,20 %) kontrol bylo provedeno útvary zaměstnanosti, **4 345** (60,52 %) kontrol útvary nepojistných sociálních dávek a **523** (7,28 %) kontrol ostatními útvary Úřadu práce ČR.

V Praze dne: 28. února 2024

Zpracovalo Oddělení interního auditu z podkladů generálního ředitelství, krajských poboček a kontaktních pracovišť Úřadu práce ČR.

Předkládá: vedoucí Oddělení interního auditu Mgr. Bohuslav Vrátník, v. r.

Schválil: Daniel Křištof, Ph. D., v. r.
generální ředitel Úřadu práce ČR